ESCENARIOS

GJH ESZENATOKI BILDUMA

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

asociación moviendote
por la integración y la participación ciudadana

AURKIBIDEA

ESZENATOKI

- Sarrera
- Metodologia

ESZENATOKI bilduma

- Nola dago antolatuta Eszenatokien bilduma?
- Gida-taula: Eszenatokiak - Garapen Jasangarrirako Helburuak (GJH)

EESZENATOKIA: Gidatutako hausnarketa

ESZENATOKIA: «Autopilotua» desaktibatzea

ESZENATOKIA: Hausnarketa irekia

EESZENARIODS Proiektuaren azken produktua

GOMENDATUTAKO MATERIALAK

1. ERASKINA. GJH gaia duten betaurrekoak (inprimatzeko)
2. ERASKINA. «Nire azken konpromisoa»

Sonsoles de la Rica Pérez

Sarrera

GJH Eszenatoki Bilduma 2030eko Agenda eta Garapen Jasangarrirako HelburuaK (GJH) hurbiltzeko diseinatutako hezkuntza-tresna bat da, pertsonen eguneroko errealitatetik gertu dauden egoeren bidez, GJH ESZENARIO proiektuaren emaitza.

Ideia soil batean oinarritzen da proposamena: erronka global asko gure eguneroko erabakietan daude jada, beti horretaz jabetzen ez garen arren. Kontsumitzeko, mugitzeko, gure komunitatean parte hartzeko, teknologia erabiltzeko edo beste pertsonekin elkarreragiteko moduakGarapen Jasangarrirako HelburuaK lortzen lagundu edo oztopatu ditzaketen ondorio sozialak, ekonomikoak eta ingurumenekoak ditu.

ESZENATOKlek balaztak autopilotuan jartzera eta gure ingurunearen ikuspegi kontzienteagoa garatzera gonbidatzen gaitu. Eguneroko egoeren analisiaren bidez, Ikasketa Eszenatokietara itzulita, parte-hartzaileek inplikatutako GJHak identifikatzen dituzte, haien arteko harremanak ulertzen dituzte eta inor atzean ez uzteko printzipioarekin konprometitutako gizarte inklusiboago eta iraunkorragoa eraikitzeko alternatibak aztertzen dituzte.

Modu transbertsal batean, eszenatoki guztiek genero-ikuspegia txertatzen dute, emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunak nola baldintzatzen dituen aukera, baliabide eta eskubideetarako sarbidea zaintza, mugikortasuna, gizarte parte-hartzea, hezkuntza, enplegua, teknologia edo erabakiak hartzea bezalako alorretan nola baldintzatzen duten ulertzea sustatuz. Ikuspegi horri esker, askotan oharkabean pasatzen diren oztopoak eta desberdintasunak identifikatzea ahalbidetzen dugu, baita berdintasun eta erantzunkidetasun handiagoaren alde egiten duten ekintzak aitortzeko ere.

Sonsoles de la Rica Pérez

Metodologia

ESZENATOKIek lau etapatan egituratutako metodologia-ikuspegi bat proposatzen du:

1. Gure "GJH betaurrekoak" jartzea. Betaurreko hauek errealitatea ikuspegi zabalago eta kontzienteago batetik behatzeko gaitasuna adierazten dute. Haien bidez, gure eguneroko bizitzaren parte diren egoeretan dauden gizarte-, ekonomia-, ingurumen- eta berdintasun-erronkak identifikatzen ikasten dugu.

2. Eszenatokiak aztertzea. Ikaskuntza-eszenatoki bakoitzak testuinguru ezagun bat aurkezten du, behaketa, elkarrizketa eta hausnarketa gonbidatzen dituena.

Analisia egitean, parte-hartzaileek Garapen Jasangarrirako Helburua (GIH) garrantzitsuak identifikatzen dituzte, haien arteko loturak eta 2030eko Agenda aurrera eramateko duten eginkizuna. Gainera, eszenatoki bakoitzak genero-ikuspegia **barneratzen du, emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek aztertzen ari den egoeran aukeretarako, baliabideetarako eta eskubideetarako sarbidean nola eragin dezaketen ulertzen lagunduz.**

3. Ikuspegi partekatu bat eraikitzea. Lortutako ezagutzan oinarrituta, parte-hartzaileek "GJH Ikuspegi Batzorde" bat sortzen dute, eraiki nahi duten gizartea ordezkatuz: inklusiboagoa, berdinzaleagoa eta jasangarriagoa, eta ongizate komunarekin konprometitua dena.

4. Ekintzak hartzea. Esperientzia konpromiso pertsonal edo kolektibo baten garapenarekin amaitzen da, parte-hartzaileek tailerrean ikasitakoa eguneroko bizitzan aplikatzeko aukera izan dezaten. Horrek 2030 Agendaren balioekin bat datorren herritartasun aktibo eta erantzule bat sustatzen du.

Sonsoles de la Rica Pérez

Metodologia

Ikaskuntza-egoerak tresna baliotsuak dira, ikasleei beren ikaskuntza-prozesuan eragile aktibo izateko aukera ematen baitiete, bai ezagutzak eskuratzean, bai konpetentziak garatzean.

Ikasleen interesak eta esperientziak abiapuntutzat hartuta, hainbat arlotako curriculum-edukiak uztartzen dituzte, jarduera esanguratsu eta garrantzitsuen bidez. Horrela, arazoak elkarlanean konpontzea sustatzen dute, eta gogoeta kritikoa, autonomia, sormena eta erantzukizuna garatzen laguntzen dute.

Ikaskuntza-egoeren balioa ezagutza eguneroko bizitzako egoerekin lotzeko gaitasunean datza. Horrela, ikasleek beste testuinguru batzuetan erabil ditzaketen trebetasunak garatzen dituzte, eta bizialdi osoko ikaskuntzarako oinarriak finkatzen dituzte.

Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsalaren printzipioekin bat datozenez, ikasle bakoitzaren beharretara eta ikaskuntza-erritmora egokitzen dira, inklusioa eta autonomia sustatuz.

Gainera, interes komuna, jasangarritasuna eta parte-hartze demokratikoa lantzen dituzte, eta ikasleak XXI. mendeko erronkei eraginkortasunez aurre egiteko prestatzen dituzte.

Nola dago antolatuta Eszenatokien bilduma?

Eszenatokiak hiru bloketan antolatuta daude; bloke bakoitzak Garapen Jasangarrirako Helburuak (GJH) lantzeko ikuspegi desberdina eskaintzen du. eszenatoki guztiek helburu dute dagozkion GJHak identifikatzea, horien arteko loturak ulertzea eta genero-ikuspegi zeharkakoa txertatzea; hala ere, b**loke bakoitzak hausnarketa- eta parte-hartze mota berezi bat sustatzen du.**

1. Gidatutako hausnarketa-eszenatokiak. 1-17. eszenatokiak.

Eszenatoki hauek eguneroko bizitzako egoera ezagun eta hurbiletan oinarritzen dira, eta gure egunerokotasunean dauden erronka sozial, ekonomiko eta ingurumenekoak aztertzeko aukera ematen dute. Gidatze-galderen bidez, parte-hartzaileek aztergai den egoera aztertzen dute, dagozkion GJHak identifikatzen dituzte, helburu horiek elkarren artean nola lotzen diren ulertzen dute, eta har daitezkeen ekintza-bideei buruz hausnartzen dute.

Metodologia honen helburua pentsamendu kritikoa garatzea eta 2030 Agenda eguneroko errealitatearekin lotzea da.

2. Stop pilotu automatikoa eszenatokiak. 18-22. eszenatokiak.

Eszenatoki hauek sarritan automatikoki egiten ditugun eguneroko ohiturei buruz hausnartzera gonbidatzen dute. Kasu bakoitzean, honako hauek bereizten dira:

- Pilotu automatikoa: ondorioak zalantzan jarri gabe, ohikotasunez egiten ditugun ekintzak.
- GJH-en ikuspegia: modu kontzienteagoan, jasangarriagoan eta inklusiboagoan jardutea ahalbidetzen diguten ekintzak eta alternatibak.

Metodologia honen helburua da gure eguneroko erabakiek duten eraginaz kontzientzia sortzea, eta GJHekin bat datozen portaera-aldaketak sustatzea.

3. Hausnarketa irekiko eszenatokiak. 23-27. eszenatokiak.

Eszenatoki hauek dilemak, antolakuntza-erronkak edo parte-hartzearekin, gobernantzarekin eta erabakiak hartzearekin lotutako egoerak aurkezten dituzte. Gure ekintzek izan ditzaketen ondorioei buruzko eztabaida pizteko eta 2030 Agenda betetzen lagunduko duten hobekuntza-aukerak identifikatzeko diseinatuta daude.

Hausnarketa-ikuspegi zabalago honek pentsamendu estrategikoa, eraginen aurreikuspena eta erabaki arduratsuak hartzea sustatzea du helburu.

Jarraian aurkezten den gida-taulak eszenatoki egokienak identifikatzen laguntzen du, landu nahi den Garapen Jasangarrirako Helburu zehatzaren arabera.

Sonsoles de la Rica Pérez

ESCENARIDS Gida-taula

Garapen Jasangarrirako Helburuak

Eszenatoki	1 NO POVERTY	2 ZERO HUNGER	3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING	4 QUALITY EDUCATION	5 GENDER EQUALITY	6 CLEAN WATER AND SANITATION	7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY	8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH	9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE	10 REDUCED INEQUALITIES	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES	12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION	13 CLIMATE ACTION	14 LIFE BELOW WATER	15 LIFE ON LAND	16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS	17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS
1. Beti hor dago	x		x							x	x					x	x
2. Urtebetetzea	x	x	x							x		x	x				
3. Beti konektatuta			x	x						x	x					x	
4. Lankide berria	x			x	x			x		x						x	
5. Partida					x					x						x	
6. Aldagelak						x						x	x				
7. Lokalak							x				x	x	x				
8. Modako zapatilak								x		x		x				x	
9. Gure adinekoak eta teknologia			x	x						x						x	
10. Talde itxia				x						x						x	
11. Hondartza eguna											x	x	x	x	x		
12. Bidai laburra												x	x		x		
13. Mugikor berria								x	x			x	x			x	
14. Lan-elkarrizketa					x			x		x						x	

Hausnarketa gidatuko eszenatokiak

Autopilota vs. GJH-en eszenatokiak

Hausnarketa irekirako eszenatokiak.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana
Consoles de la Rica Pérez

ESCENARIDS Gida-taula

Garapen Jasangarrirako Helburuak

Eszenatoki	1 NO POVERTY	2 ZERO HUNGER	3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING	4 QUALITY EDUCATION	5 GENDER EQUALITY	6 CLEAN WATER AND SANITATION	7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY	8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH	9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE	10 REDUCED INEQUALITIES	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES	12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION	13 CLIMATE ACTION	14 LIFE BELOW WATER	15 LIFE ON LAND	16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS	17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS
15. Mezua				x						x						x	x
16. Boluntariotza	x		x							x	x					x	x
17. Auzo berria										x	x					x	x
18. Goizeko kafea								x				x	x		x		
19. Kamiseta berria					x			x		x		x					
20. Gaurko otordua		x	x									x	x				
21. Talde-bilera					x					x						x	x
22. Nire auzoa aldatzen ari da.										x	x					x	x
23. Edozer egin dezaket			x		x			x		x							
24. Hornitzaile sarerik merkeena								x		x		x					x
25. Digitalizazioa guztientzat				x	x					x						x	
26. Lehia edo lankidetza				x													
27. Nor dago mahaian eserita?				x						x						x	x

Hausnarketa gidatuko eszenatokiak

Autopilota vs. GJH-en eszenatokiak

Hausnarketa irekirako eszenatokiak.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Consoles de la Rica Pérez

Hausnarketa gidatua

ESZENATOKI 1. Beti hor dago

Ostiralero, kale beretik igarotzean, etxebizitzarik ez duen pertsona bat ikusten duzu atari batean eserita. Denborarekin, horrek jada ez dizu arreta deitzen, eta eguneroko paisaiaren parte bihurtzen da. Egun batean, ordea, pertsona horren egoeraren atzean zer istorio dagoen eta oharkabean gera daitezkeen zer behar izan ditzakeen galdetzen diozu zeure buruari.

Nola erreakzionatzen dugu, normalean, etxerik ez duen norbait ikusten dugunean?
Uste al duzu pobrezia diru-kontua baino ez dela? Behar materialez gain, zer beste behar izan ditzake horrelako pertsona batek? Zer egin dezakegu —txanpon bat emateaz harago—?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 1, 3, 10, 11, 16 y 17

Erronka: Pobreziaren eta gizarte-bazterketaren dimentsio anitzak ulertzea, diru-sarreren faltaz haratago.

Genero ikuspegia: Aztertu emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek etxebizitzarako, enplegurako, laguntza-sareetarako eta baliabide ekonomikoetarako sarbidea nola baldintzatzen duten. Hausnartu gizarte-bazterketa jasaten duten emakumeek izan ditzaketen ahultasun-egoera espezifikoei buruz.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote
por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa gidatua

ESZENATOKI 2. Urtebetetzea

Ospakizun baten ondoren, sarritan janari asko geratzen da soberan. Batzuek uste dute arazorik gabe bota daitekeela; beste batzuek, berriz, aprobetxatu egin behar dela uste dute.

Kontziente al gara zenbat janari alferrik galtzen dugun? Inoiz bota al dugu janaria —edo ikusi al dugu beste batzuk botatzen—? Adibidez, taberna batean, ixteko orduan, *pintxoak*. Zergatik gertatzen da hori? Zer aukera daude?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 1, 2, 3, 10, 12 y 13

Erronka: Elikagai-hondakinen eragin sozial eta ingurumenekoa ebaluatzea.

Genero-ikuspegia: Elikadurarekin, etxeko antolakuntzarekin eta zaintzarekin lotutako zereginak normalean nork bere gain hartzen dituen aztertzea, bai eta lan horrek duen balio soziala ere —askotan aintzat hartzen ez dena—.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 3. Beti konektatuta

Orduak ematen dituzu sare sozialetan, goizaldeko ordu txikietara arte esna. Atseden gutxiago hartzen duzu, zailagoa egiten zaizu kontzentratzea, eta aldaketak sumatzen dituzu zure ongizate emozionalean; nahiz eta, egia esan, hori ohiko jokabidea den zure ingurukoen artean.

Zer ulertzen dugu ongizatearen bidez?
Eragiten al dute sare sozialek gure osasun mentalean?
Nola jakin dezakegu zerbait noiz uzten duen osasungarria izateari?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 3, 4, 10, 11 y 16

Erronka: Teknologiaren erabilera intentsiboak osasun fisiko eta emozionalean, bai eta gizarte-harremanetan ere, dituen ondorioak aztertzea.

Genero-ikuspegia: Sare sozialek emakumeengan eta gizonezkoengan modu ezberdinean nola eragiten duten aztertzea; bereziki, estereotipoei, gorputz-irudiari, presio sozialari eta indarkeria digitaleko egoeren aurrean egotearen arriskuari dagokienez.

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 4. Lankide berria

Langile berri bat beste herrialde batetik etorri da. Kultura- eta hizkuntza-desberdintasunek haren integrazioa eta parte-hartzea zailtzen dituzte.

Denek dituzte aukera berberak?
Zer esan nahi du benetan inklusioak?
Zer egingo zenuke zuk?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 1, 4, 5, 8, 10 y 16

Erronka: Inklusioa oztopatzen duten barrerak identifikatzea eta aukera-berdintasuna sustatzen duten neurriak proposatzea.

Genero ikuspegia: emakume migratzaileek enpleguari, zaintzari, lan-bizitza orekatzeari edo baliabideetarako eta eskubideetarako sarbideari lotutako oztopo gehigarriak nola aurki ditzaketen aztertzea.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 5. Partida

Kirol-txapelketa bat antolatzen ari dela, neska batek mutilen baldintza berberetan parte hartzea zalantzan jartzen duten iruzkinak jasotzen ditu.

Oraindik existitzen al dira aurreiritzi horiek?
Nola eragiten diete pertsonei?
Beste arlo batzuetan ere ikusten al dugu hori?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 5, 10, 16

Erronka: Kirolean dauden genero-estereotipoak eta horien ondorioak identifikatzea.

Genero-ikuspegia: estereotipoek emakumeen eta gizonen parte-hartzea, aukerak eta hautemandako gaitasunak nola moldatzen dituzten aztertzea.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote
por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

ESZENATOKI 6. Aldagelak

Entrenamenduaren ondoren, taldea kiroldegiko aldagelara itzultzen da. Batzuk arropa aldatzen ari diren bitartean eta beste batzuk beren gauzak biltzen dituzten bitartean, hainbat dutxa piztuta geratzen dira. Aldagela pixkanaka husten doa, baina urak isurtzen jarraitzen du minutu batzuetan. Taldeko azken pertsona ateratzen denerako, bi dutxak oraindik martxan daude.

Zer pentsatzen dugu ura ugaria dela dirudienean?
Zer gertatuko litzateke portaera hori milioika pertsonak errepikatuko balute?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 6, 12 y 13

Erronka: Baliabideen kontsumoarekin lotutako ohitura txikiek duten eragin kolektiboa ulertzea.

Genero-ikuspegia: Munduko eskualde askotan, ur-eskasiak emakumeengan eta gizonezkoengan modu desberdinean nola eragiten duen aztertzea; hori zaintza-lanekin eta ura eskuratzeko ardurekin lotuta dago.

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 7. Lokalak

Arratsalde amaierako bilera baten ostean, bertaratutakoek beren gauzak bildu eta gela uzten dute. Bakoitzak bere baitan pentsatzen du beste norbaitek itzaliko dituela argiak eta gailuak. Hurrengo goizean, iristen den lehen pertsonak argiak piztuta aurkitzen ditu gela, eta ohartzen da proiektorea eta ordenagailua piztuta egon direla gau osoan.

¿Importan realmente estos pequeños gestos?
¿Quién es responsable de apagarlos?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 7, 11, 12 y 13

Erronka: Energia-baliabideen erabilera eraginkorraren inguruko erantzukizun partekatua aztertzea.

Genero-ikuspegia: Espazio partekatuen antolakuntzarekin, zaintzarekin eta mantentze-lanekin lotutako zeregin ikusezinak normalean nork bere gain hartzen dituen hausnartzea.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 8. Modako zapatilak

Gustuko dituzun kirol-oinakkari batzuk ikusi, eta, merkealdian daudenez, erosi egiten dituzu. Egun batzuk geroago, telefonoan gauzak begiratzen ari zarela, marka horretarako oinetakoak egiten dituen lantegi bati buruzko bideo batekin egiten duzu topo. Langileetako batek azaltzen duenez, eskaera-kopuru handia dagoenean, beranduago arte geratu behar izaten du; eta, batzuetan, aparteko ordu horiek ez dizkiote ordaintzen. Oinetakoak hartu eta etiketa begiratzen duzu. Bertan ageri da zein herrialdetan fabrikatu diren, baina zalantza sortzen zaizu: benetan lantegi zehatz horretatik etorriko ote dira?

Zenbateraino gara erantzule erosten dugunaren inguruan?
Merezi al du merkeago erosteak, horrek dakarren kostua kontuan hartu gabe?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 8, 10, 12 y 16

Erronka: Gure kontsumo-erabakiak horiek mundu mailan dituzten eraginekin lotzea.

Genero-ikuspegia: aztertu ehungintzako lan prekarioenetako zenbat emakume eta nesken gain dauden munduko hainbat tokitan.

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 9. Gure adinekoak eta teknologia

Zure amak osasun-zentroan hitzordua eskatu nahi du, eta zure aitak, berriz, proba mediko batzuen emaitzak kontsultatu behar ditu. Biak saiatzen dira hori egiten beren telefono mugikorretatik, baina aukera ezberdinen artean galduta sentitzen dira. Aplikazioak kode bat eskatzen dienean, ez dakite non aurkitu. Hainbat saiakeraren ondoren, zuri deitzen dizute, ea laguntzerik diezun.

Teknologiak guztiei laguntzen al die?
Zer egin dezakegu inor atzean gera ez dadin bermatzeko?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 3, 4, 10 y 16

Erronka: Arrakala digitala dakarten egoerak identifikatzea eta irtenbide inklusiboak proposatzea.

Genero-ikuspegia: Arrakala digitalak emakume eta gizon adinekoengan modu desberdinean eragin dezakeenari buruzko hausnarketa, haien hezkuntza- eta lan-ibilbide desberdinak direla eta.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 10. Talde itxia

Ane zuen taldeko kidea da, eta astean zehar, beste edonorekin bezala, berarekin ere hitz egiten eta barre egiten duzue. Astelehenean, norbaitek telefonoa atera du larunbat gaueko afariko argazkiak erakusteko. Orduan konturatu da Ane denok elkartu zinetela. «Jakin izan banu, etorriko nintzen», esan du. Hurrengo ostiralean, berriro egin dituzue planak, baina inork ez dio ezer esan.

Baztertzeak norbait iraintzea edo erabat baztertzea soilik esan nahi al du?
Nola senti daiteke pertsona hori?
Zer egin genezake?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 3, 10 y 16

Erronka: Identifikatu esplizituak ez diren, baina isolamendura daramaten bazterketa-motak.

Genero-ikuspegia: Aztertu ea generoaren arabera desberdintasunak dauden gizarte-parte-hartzean, eta nola eragiten duten horretan gizarte-rolek eta itxaropenek.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 11. Hondartza-eguna

Hondartzan eguna igaro ondoren, zure eskuoihala jaso duzu, eta ohartu zara gertu zegoen taldea joan egin dela, hondar gainean pare bat lata eta poltsa bat utzita. Irteerarantz zoazela, zigarro-puntak, bilgarriak eta haizeak dunetarantz bultzatzen ari den plastikozko edalontzi bat aurkitu dituzu. Berriki iritsi den familia batek, berriz, oinekin baztertu ditu hondar gainean zeuden gauza batzuk, beren eskuoihalak zabaldu ahal izateko.

Zer eragin dute hondakinek itsas ekosistemetan?
Nork jasaten ditu jokabide horien ondorioak?
Nola susta ditzakegu jarrera arduratsuak espazio partekatuetan?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 11, 12, 13, 14 y 15

Erronka: Gure eguneroko ohiturek ingurumenaren kontserbazioan eta ongizate kolektiboan nola eragiten duten aztertzea.

Genero-ikuspegia: Emakumeek eta gizonek komunitatearen eta ingurumenaren zaintzara bideratutako ekimenetan nola parte hartzen duten aztertzea; horrekin batera, iraunkortasunarekin eta espazio partekatuen zaintzarekin lotutako erantzukizunen banaketan desberdintasunik dagoen ala ez aztertzea.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 12. Bidai laburra

Goizero, autoa hartzen duzu lanera joateko, nahiz eta bulegoa etxetik oinez hamar minutura baino ez egon. Normalean, bost minutu behar izaten dituzu hara iristeko, eta beste bost aparkatzeko leku bat aurkitzeko. Bulegotik bloke batera uzten zaituen bidegorri bat dago, eta zure eraikinaren sarreraren ondoan bertan, autobus-geraleku bat. Hala ere, etxetik atera orduko, egiten duzun lehenengo gauza autoaren giltzen bila joatea da.

Zein dira ibilgailu pribatuen gehiegizko erabileraren ondorioak?
Zer oztopok zailtzen dute garraiobide jasangarriak aukeratzea?
Nola eragiten du mugikortasunak hirietako bizi-kalitatean?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 3, 11, 13 y 15

Erronka: Gure mugikortasun-erabakiek ingurumenean eta gizartean duten eraginari buruz hausnartzea.

Genero ikuspegia: Emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek eguneroko joan-etorrietan nola eragiten duten aztertzea, batez ere zaintza-erantzukizunak, segurtasun ezaren pertzepzioak edo irisgarritasun-mugak tartean direnean.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

ESZENATOKI 13. Mugikor berria.

Zure telefonoak ondo funtzionatzen du, eta bateriak oraindik egun osoa irauten du. Arratsalde batean, telefonoari begira zaudela, zure gailuaren bertsio berriari buruzko iragarki batekin egiten duzu topo. Bertsio berria eskuratzeko gogoa pizten zaizu, eta asteburu horretan bertan, dendara joan eta modelo berria erosten duzu. Etxera iritsi eta argazkiak zein kontaktuak transferitu ondoren, zaharra tiradera batean gordetzen duzu.

Zer baliabide behar dira telefono mugikor bat fabrikatzeko?
Zer gertatzen da erabiltzeari uzten diogun gailuekin?
Nola eragiten du publizitateak gure kontsumo-ohituretan?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 8, 9, 12, 13 y 16

Erronka: Teknologiaren kontsumoari lotutako ondorio sozial eta ingurumenekoak ulertzea.

Genero-ikuspegia: Teknologiarako sarbidean dauden desberdintasunak aztertzea, eta aztertzea nola eragiten dieten modu desberdinean emakumeei eta gizonezkoei arrakala digital zehatzek.

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 14. Lan-elkarrizketa

Bezeroekin harremanetan egoteko lanpostu baterako elkarrizketa batean zaude. Zure esperientziaren inguruan galdetzen dizute, baita bezero baten kexa nola kudeatuko zenukeen ere. Orain arte, elkarrizketa espero zenuen bezala doa. Bat-batean, elkarrizketatzaileak galdetzen dizu ea bikotekiderik duzun eta ea seme-alabak izateko asmorik duzun. Une batez isilik geratzen zara, ez dakizula ea erantzun behar duzun.

Zer jardunbidek bermatzen dituzte hautaketa-prozesu bidezkoak?
Zein ondorio dituzte aurreiritziek lan-merkatuan?
Nola eragiten dio diskriminazioak garapen profesionalari?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 5, 8, 10 y 16

Erronka: Diskriminazio-egoerak identifikatzea eta aukera-berdintasunaren garrantzia aintzat hartzea.

Genero-ikuspegia: Emakume askok oraindik ere aurre egin behar dieten oztopoei buruzko hausnarketa; oztopo horiek enplegurako sarbideari, lan-ibilbidean aurrera egiteari eta bizitza pertsonala, familiarra eta profesionala uztartzeari dagozkie.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 15. Mezua

Arratsalde batean, auzoko WhatsApp-taldean, norbaitek mezu bat birbidaltzen du, txorrotako ura kutsatuta dagoela esanez. Abisuak mezua ahalik eta azkarren partekatzera animatzen ditu herritarrak, baina ez du informazioaren iturria aipatzen. Minutu gutxiren buruan, hainbat pertsonak diote mezua dagoeneko beren senideei birbidali dietela. Handik gutxira, mezu bera zure laneko taldera ere iristen da.

Nola egiaztatu dezakegu informazioa?
Zer ondorio ekar ditzake albiste faltsuak zabaltzeak?
Zer erantzukizun dugu edukia partekatzen dugunean?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 4, 10, 16 y 17

Erronka: Pentsamendu kritikoaren eta informazioaren kontsumo arduratsuaren garrantzia aztertzea.

Genero-ikuspegia: Emakumeei eta neskei neurrigabe eragiten dieten eduki diskriminatzaileen, estereotipoen edo indarkeria digitaleko formen hedapenari buruz hausnartzea.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 16. Boluntariotza

Auzoko liburutegitik irtetean, boluntarioak bilatzen dituen erakunde baten iragarkia ikusi duzu. Astearteetan, denbora asko bakarrik ematen duten adineko pertsonentzako topaketak antolatzen dituzte —mokadu eta edariak barne—; ostegunetan, berriz, auzora berriki iritsitako familiei laguntzen diete auzoan moldatzen. Iragarkian aipatzen denez, egungo taldearekin ia ez dute lortzen eurengana jotzen duten pertsona guztiei laguntzea. Iragarkiari argazkia atera, eta bidean jarraitu duzu.

Zer dakar boluntariotzak komunitatearentzat?
Zer onura sortzen ditu parte hartzen dutenentzat?
Nola inplika gaitezke gure ingurunean?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 1, 3, 10, 11, 16 y 17

Erronka: Parte-hartze sozialaren eta erantzukizun zibiko partekatuaren balioa ulertzea.

Genero-ikuspegia: komunitate- eta zaintza-lanak sarritan neurrigabe emakumeen gain erortzen diren aztertzea, eta parte-hartzean erantzukizun partekatuak duen garrantzia aitortzea.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa guidatua

ESZENATOKI 17. Auzo berria.

Etxera bidean, auzoko plazaren ondotik pasatzen zara; plaza hori aste batzuk daramatza obretan. Aparkaleku batzuk kendu dituzte oinezkoentzako gunea handitzeko, eta kafetegi bat ireki berri dute lehen burdindegia zegoen lekuan. Eraikinaren sarreran, bizilagun batek aipatzen du orain bere seme-alabak bakarrik uzten dituela plazara joaten. Beste bizilagun batek dio, berriz, obrak hasi zirenetik zailtasunak dituela aparkatzeko lekua aurkitzeko, ama etxera ekartzen duenean. Arratsalde horretan bertan, auzokoen talde-txatean, norbaitek aipatzen du alokairua igo diotela eta beste leku batean etxebizitza bila dabilela.

Nola eragiten diote hiri-aldaketek bizikidetzari?
Zer zeregin dute parte-hartzeak eta elkarrizketak?
Nola eraiki ditzakegu auzo inklusiboak?

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

Hausnarketa: GJHak 10, 11, 16 y 17

Erronka: Komunitate inklusibo eta kohesionatuak nola eraiki hausnartzea.

Genero-ikuspegia: emakumeek eta gizonek espazio publikoen erabilera, auzoko parte-hartzea eta segurtasun-pertzepzioa modu desberdinean bizi ditzaketela aztertzea.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Metodologia-gomendioa

Hausnarketa gidatuen eszenatokietan zehar sortutako proposamenak mural, panel kolaboratibo edo talde-erregistro batean bil daitezke, ikaskuntza komunak eta hobekuntzarako ekintza posibleak identifikatzeko.

Stop pilotu automatikoa

ESZENATOKI 18. Goizeko kafea

Cada mañana compras un café para llevar antes de comenzar la jornada. Lo tomas mientras caminas y, una vez terminado, tiras el vaso y continúas tu rutina sin prestar demasiada atención a todo lo que hay detrás de ese pequeño gesto cotidiano.

Pilotu automatikoa	GJHen ikuspegia
Kafea erosi, kontsumitu, eta amaitzean katilua bota egiten dut. Ez dut pentsatzen produktuaren jatorrian edo sortzen duen hondakinean.	• Erabili ontzi berrerabilgarriak. • Murriztu erabilera bakarreko hondakinak. • Informatu zaitez kontsumitzen dituzun produktuen jatorriaz. • Kontuan hartu bidezko merkataritzako eta ekoizpen jasangarriko aukerak.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 8. Ekoizleen lan-baldintzak hornidura-katearen iraunkortasunaren parte dira.
- GJH 12. Gure erosketa-erabakiek eragina dute ekoizpen-ereduetan eta sortutako hondakin-kantitatean.
- GJH 13. Produktuen ekoizpenak, garraioak eta banaketak klima-aldaketan laguntzen duten isuriak sortzen dituzte.
- GJH 15.Nekazaritza-sistemek eragin zuzena dute lurzoruaren erabileran eta ekosistemen kontserbazioan.

Genero ikuspegia: Hausnartu emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek nola eragin dezaketen lurraren jabetzarako sarbidean, baliabide produktiboetarako sarbidean, finantzaketan edo nekazaritza- eta merkataritza-kateetan erabakiak hartzeko aukeran.

Sonsoles de la Rica Pérez

Stop pilotu automatikoa

ESZENATOKI 19. Kamiseta berria

Arratsalde batean, erosketak egitera zoazela, gustuko duzun kamiseta bat ikusi duzu. Probatu, prezioa begiratu, eta —merkealdian dagoenez— erostea erabaki duzu. Etxean, lehen aldiz jantzi aurretik, etiketa kendu diozu, lepoan ziztada egiten zizulako. Baztertu egin duzu, jantzia non egina dagoen erreparatu gabe, eta zergatik balio duen hain gutxi galdetu gabe.

Pilotu automatikoa	GJHen ikuspegia
Arropa-jantzia erosten dut, gustatzen zaidalako eta modan dagoelako. Ez dut pentsatzen nork egin duen, zer lan-baldintzatan ekoitzi den, ezta ingurumenean zer eragin duen ere.	• Ezagutu jantzien jatorria eta fabrikazio-prozesua. • Lehenetsi kontsumo arduratsua, erosketa inpultsiboen aurretik. • Aukeratu kalitate handiko eta iraupen luzeko arropa. • Berrerabili, trukatu edo dohaintzan eman jada erabiltzen ez dituzun arropak.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 5. Ehungintzaren sektoreko langileen zati handi bat emakumeek osatzen dute.
- GJH 8. Ekoizpen-kate osoan dauden lan-baldintzak funtsezko faktorea dira langileen eskubideak bermatzeko.
- GJH 10. Soldata-, lan- eta gizarte-desberdintasunak, gehienbat, talde zaurgarrienetan pilatzen dira.
- GJH 12. Gure kontsumo-aukerek eragina dute ekoizpen-eredu jasangarriagoen edo ez hain jasangarrien eskaeran.

Genero ikuspegia: Emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek ehungintza-industriako lan-baldintzetan nola eragin dezaketen aztertzen du; sektore horretan, langile gehienak emakumeak dira, eta askotan, enplegu- eta soldata-baldintza prekarioak jasaten dituzte.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote

Sonsoles de la Rica Pérez

Stop pilotu automatikoa

ESZENATOKI 20. Gaurko otordua

Bazkalordua da, eta denbora gutxi duzu lanera itzuli aurretik. Supermerkatuan sartu, eta aurrez prestatutako entsalada bat eta zatitutako fruituz betetako erretilu bat hartu dituzu. Normalean gertatzen den bezala, prezioak eta produktu horiek berehala jateko aukera izateak baldintzatu dute zure hautua. Oraingoan ere, ez zara gelditu pentsatzen ea nondik datorren janaria, zenbat bidaiatu duen, edo astean zenbat ontzi-material botatzen duzun zakarrontzira horrela jateagatik.

Pilotu automatikoa	GJHen ikuspegia
Erosoen zaidan edo ezagunena dudan hori jaten dut. Ez dut pentsatzen janaria nondik datorren, ezta hura ekoizteko behar diren baliabideez ere.	• Lehenetsi tokiko eta sasoiko produktuak. • Murriztu elikagai-xahutzea. • Antolatu hobeto erosketak eta kontsumoa. • Mantendu elikadura osasungarri eta jasangarria.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 2. Elikadura-sistema jasangarriak eta elikagai egokietarako sarbidea sustatzen ditu.
- GJH 3. Elikadura-ohiturek eragin zuzena dute pertsonen osasunean.
- GJH 12. Eguneroko gure aukerek zehazten dute zer elikagai mota ekoizten eta kontsumitzen diren.
- GJH 13. Elikagaien ekoizpenak, garraioak eta hondakinek ingurumen-aztarna nabarmena dute.

Genero ikuspegia: Hausnartu nola janariarekin, etxeko antolakuntzarekin eta zaintzarekin lotutako zereginak emakumeen eta gizonen artean modu desberdinean erortzen jarraitzen duten, denborarako sarbidea, aukerak eta gizarte-parte-hartzea baldintzatuz.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Stop pilotu automatikoa

ESZENATOKI 21. Talde-bilera

Talde bilera batean zaude hurrengo asteetako lana antolatzeko. Bi lankidek hartu dute hitza eta bestearen proposamenei erantzuten diete. Lankide bat epeetako bat entrega garrantzitsu batekin bat datorrela azaltzen saiatzen da, baina elkarrizketa hurrengo puntura pasatzen da amaitu baino lehen. Bileratik irteten zarenean, datak zehaztuta daude jada eta taldeko hainbat lagunek ia ezin izan dute esan nola eragiten dieten.

Pilotu automatikoa	GJHen ikuspegia
Talde-dinamika onartzen dut, zalantzan jarri gabe nork hitz egiten duen gehien, nork hartzen dituen erabakiak edo nork dituen aukera gutxiago bere iritziak adierazteko.	• Sustatu guztien parte-hartze orekatua. • Entzun aktiboki ikuspuntu anitzak. • Bultzatu espazio inklusibo eta errespetuzkoak. • Sustatu erabakiak elkarrekin hartzea.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 5. Emakumeen eta gizonen parte-hartze orekatua erabakiak hartzeko guneetan.
- GJH 10. Pertsona guztientzat parte hartzeko benetako aukerak sustatzea.
- GJH 16. Parte-hartze inklusiboak erakundeak indartzen ditu, eta komunitate demokratikoagoak sustatzen ditu.
- GJH 17. Lankidetza eraginkorrak ikuspegi anitzak entzutea eta txertatzea eskatzen du.

Genero-ikuspegia: Taldearen barruan emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek parte-hartzean, ekarpenen ikusgarritasunean edo lidergo- eta erabaki-postuetarako sarbidean nola eragin dezaketen aztertzen du.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote

Sonsoles de la Rica Pérez

Stop pilotu automatikoa

ESZENATOKI 22. Nire auzoa aldatzen ari da.

Etxera bidean, burdindegi zaharraren ondotik pasatzen zara; orain, ordea, janari-denda bat dago han, duela hilabete batzuk irekia. Plaza zeharkatzean, jolas-lekuaren ondoan bankuak jarri dituztela ohartzen zara, eta arratsalde erdian jendea eserita dago han. Eraikinaren sarrerara iristean, hirugarren solairuko etxebizitzara oraintxe bertan bizitzera etorri den familia batekin egiten duzu topo; azken kaxak sartzen ari direla, atea eusten diezu.

Pilotu automatikoa	GJHen ikuspegia
Aldaketetara egokitzen naiz, nire buruari galdetu gabe nola eragiten dieten horiek komunitate-bizitzari, etxebizitza-eskuragarritasunari edo auzoan bizi diren pertsonen aukerei.	• Parte hartu komunitate- eta auzo-espazioetan. • Interesatu talde ezberdinen beharrez. • Sustatu auzo irisgarriak, inklusiboak eta jasangarriak. • Aintzat hartu hirigintza-erabakiek duten eragin soziala.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 10. Hiri-aldaketek onura edo erronka desberdinak sor ditzakete, norbanakoaren egoeraren arabera.
- GJH 11. Hiri-espazio inklusiboak, irisgarriak, erresilienteak eta seguruak sustatzea.
- GJH 16. Herritarren parte-hartzea funtsezkoa da hiri-inguruneak planifikatzeko eta eraldatzeko.
- GJH 17. Auzo jasangarriak eraikitzeko, herritarren, agintari publikoen eta gizarte-erakundeen arteko lankidetza behar da.

Genero ikuspegia: Hausnartu emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek nola eragin dezaketen mugikortasunerako, zerbitzuetarako eta komunitate-parte-hartzerako sarbidean, bai eta espazio publikoetan segurtasunaren pertzepzioan ere. Gainera, aztertu zaintza-erantzukizunek nola baldintzatzen duten pertsonek beren auzoa erabiltzeko eta bizitzeko modua.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote
por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Metodologia-gomendioa

"Stop pilotu automatikoa" agertokietan identifikatutako ekintzak GJHren Ikuspegi-panelean txerta daitezke, 2030 Agenda betetzen laguntzen duten eguneroko aldaketen adibide gisa.

Hausnarketa irekia

ESZENATOKI 23. Edozeri aurre egin diezaioket.

Zure taldean, Marta da bilerak prestatzeaz eta proiektuen jarraipena egiteaz arduratzen dena. Ustekabeko zereginen bat sortzen denean, normalean «Nik egingo dut» esaten du, eta taldeak eskertu egiten du beti laguntzeko prest egoteko duen jarrera. Aste honetan, bi epe muga batera egokitu zaizkio, eta lankide batek eskaini dio hurrengo bilera prestatzen laguntzea. Martak erantzun dio ia prest duela. Egunaren amaieran, zu joateko prestatzen ari zaren bitartean, bera oraindik bere mahaian dago, aurkezpena amaitzen.

Jasangarria al da horrela jarraitzea?
Zer gerta liteke egoera honek bere horretan jarraitzen badu?

- Gainkarga fisiko eta emozionala.
- Lan-kalitatearen jaitsiera.
- Pertsona bakar baten gaineko gehiegizko mendekotasuna.
- Erre-sindromea (burnout) jasateko edo alde egiteko arriskua.
- Proiektuen eta ezagutzaren jarraitutasuna bermatzeko zailtasuna.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 3. Gehiegizko zamak ongizate fisikoan eta emozionalean eragiten du.
- GJH 5. Zeregin ikusgaiak zein ikusezinak, baita zaintza-erantzukizunak ere, oraindik ere modu desberdinean banatzen dira.
- GJH 8. Ingurune jasangarriek lan-karga zentzuzkoak eta osasungarriak eskatzen dituzte.
- GJH 10. Pertsona batzuek zama astunagoak hartzen dituzte beren posizioa, generoa edo egoera pertsonala direla eta.

Genero ikuspegia: Emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek zaintza-lanen banaketan, karga mentalean eta erantzukizun ikusezinetan —bai lantokian, bai lantokitik kanpo— duten eraginari buruzko hausnarketa egiten du.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa irekia

ESZENATOKI 24. Hornitzaile sare merkeena

Zure enpresak bulegoak garbitzeko zerbitzu bat kontratatu behar du. Hiru aurrekontu eskatzen dituzu, eta horiek aztertzean, konturatzen zara batek beste biek baino ia erdi gutxiago balio duela. «Hau aukeratuta, aurrekontuaren zati bat soberan geratuko zaigu», dio lankide batek. Erabakia hartu aurretik, proposamena berriro aztertu duzu, eta ohartu zara, garbiketa-langileak zenbat egunetan etorriko diren zehazten den arren, ez dela aipatzen bisita bakoitzean zenbat ordu emango dituzten.

Zein izan daitezke prezioan soilik oinarritutako erabakiak hartzearen ondorioak?
Zer gerta liteke egoera horrek jarraitzen badu?

- Enplegu-eredu prekarioak sustatzea.
- Zerbitzuen kalitatea murriztea.
- Jasangarriak ez diren praktikak iraunaraztea.
- Tokiko ehun ekonomikoa ahultzea.
- Berehalako kostu-aurreztea lehenestea, gizarte- eta ingurumen-inpaktuaren aurretik.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 8. Hornitzaileak aukeratzeak zuzenean eragiten du kontratatutako zerbitzuak ekoizten edo ematen dituzten pertsonen lan-baldintzetan.

- GJH 10. Prezioa lehentasun bakarra denean, desberdintasun ekonomiko eta laboral handiagoak sortzen dituzten ereduak errotu daitezke.

- GJH 12. Erosketa-erabakiek negozio-praktika etikoagoak, jasangarriagoak eta arduratsuagoak sustatzeko ahalmena dute.

- GJH 17. 2030 Agendak eskatzen du jasangarritasunaren, ekitatearen eta gizarte-erantzukizunaren balioekin bat datozen hornitzaile eta erakundeekin harremanak ezartzea.

Genero ikuspegia: Hornitzaileek berdintasun neurriak txertatzen al dituzte? Ba al dago alderik emakumeen presentziari dagokionez erabakiak hartzeko postuetan, soldata-baldintzetan edo lanaren eta bizitza pertsonalaren arteko orekan?

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Hausnarketa irekia

ESZENATOKI 25. Digitalizazioa guztientzat

Zure enpresan iragarri dutenez, astelehenetik aurrera, opor-eskaerak, txandak eta lan-txostenak plataforma bakar baten bidez kudeatuko dira. Orain arte, talde bakoitzak bere aldetik kudeatzen zituen zeregin horiek, posta elektronikoak, kalkulu-orriak eta, noizean behin, paperezko inprimakiak erabiliz. Lehenengo egunean, lankide batek segundo gutxian kontsultatu du bere txanda telefono mugikorrean. Haren ondoan, beste lankide bat denbora batez bilatzen aritu da, egunaren amaieran aurkeztu ohi zuen lan-txostena non igo behar duen jakin nahian.

Zer gertatzen da denek eraldaketa digitalera erritmo berean egokitu daitezkeela ontzat ematen dugunean? Zer gerta liteke egoera horrek jarraitzen badu?

- Zenbait talde baztertzea.
- Informaziorako sarbidean hutsuneak egotea.
- Pertsona batzuen parte-hartze txikiagoa.
- Dauden desberdintasunak areagotzea.
- Ikasteko aukerak galtzea.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 4. Digitalizazioak etengabeko ikaskuntza eta prestakuntza-aukeretarako sarbidea eskatzen ditu guztientzat.

- GJH 5. Arrakala digitalek modu desberdinean eragin diezaiekete emakumeei eta gizonezkoei; izan ere, aurretik dauden desberdintasunak daude hezkuntzan, baliabideetarako sarbidean edo eremu teknologikoetako parte-hartzean.

- GJH 10. Pertsona guztiek ez dituzte gaitasun digital berberak, ez dute gailu berberak eskuratzeko aukerarik, eta ez dute prestakuntza-aukera berberak izateko paradarik.

- GJH 16. Gaur egungo gizartean erabat parte hartzeko, beharrezkoa da eguneroko bizitzan gero eta presenteago dauden tresna digitalak eskuratzeko, ulertzeko eta erabiltzeko gaitasuna izatea.

Genero ikuspegia: Hausnartu arrakala digitalek emakumeei eta gizonei nola eragin diezaieketen modu ezberdinean, adina, zaintza-erantzukizunak, aurreko hezkuntza edo teknologiara sartzeko aukerak bezalako faktoreen arabera.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

ESCENARIOS

Hausnarketa irekia

ESZENATOKI 26. Lehia edo lankidetza

Zure enpresak eskaerak kudeatzeko plataforma berri bat jarri du martxan. Hemendik aurrera, talde guztiek ikus dezakete talde bakoitzak zenbat eskaera prestatzen ari den eta zenbat denbora behar duen horiek amaitzeko. Goiz batean, beheko solairuko taldeak jakinarazi du bidalketa-atzerapenak pilatzen ari direla, eta laguntza eskatu du. Lankide batek proposatu du beherantz joatea eta denbora batez laguntzea; baina beste lankide batek ohartarazi du, hala eginez gero, zuen taldeak eskaera gutxiago amaituko dituela, eta, ondorioz, asteko txostenean zuek zenbaki baxuagoak izango dituzuela.

Zer gertatzen da denek eraldaketa digitalera erritmo berean egokitu daitezkeela ontzat ematen dugunean? Zer gerta liteke egoera horrek jarraitzen badu?

- Zenbait talde baztertzea.
- Informaziorako sarbidean hutsuneak egotea.
- Pertsona batzuen parte-hartze txikiagoa.
- Dauden desberdintasunak areagotzea.
- Ikasteko aukerak galtzea.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 4. Lankidetzak ezagutza, esperientzia eta ikaskuntzaren trukea sustatzen du pertsonen eta erakundeen artean. Sareetan lan egiteak baliabideak eta aukerak partekatzea ahalbidetzen du; horrela, erakunde edo talde batzuk isolatuta gera daitezen edo jarduteko gaitasun mugatua izan dezaten saihesten da.

- GJH 16. Konfiantzan, parte-hartzean eta lankidetzan oinarritutako harremanek erakunde kohesionatuagoak eta gardenagoak indartzen dituzte.

- GJH 17. Eszenatoki honen GJH nagusia da, 2030eko Agendak aitortzen baitu gizarte- eta ingurumen-erronka handiei lankidetzaren eta lankidetzaren bidez bakarrik aurre egin dakiekeela.

Genero ikuspegia: Hausnartu nola eragin diezaiekeen arrakala digitalak emakumeei eta gizonei modu ezberdinean, adinaren, zaintza-erantzukizunen, aurreko hezkuntzaren edo teknologiara sartzeko aukeren arabera.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

ESCENARIOS

Hausnarketa irekia

ESZENATOKI 27. Nor dago mahaian eserita?

Zure auzoan bilera bat egiten da, komunitate-zentroan zer jarduera egingo diren eta horiek noiz antolatuko diren erabakitzeko. Hainbat elkartek hartzen dute parte, baita zentroa dagoeneko erabiltzen duten norbanako batzuek ere. Norbaitek proposatzen du tailerrak astegunetan, goizez, egitea; izan ere, ordu horietan gela gehiago egoten dira libre. Auzo-kide batek adierazten du, ordea, ordu horietan bere seme-alabak eskolan daudela eta bera, berriz, lanean. Ordutegia zehazteko unea iristean, ia ez dago gazterik edo txandaka lan egiten duen inor gelan.

Zer arrisku sortzen dira erabakiak hartzean ukitutako ahots guztiak kontuan hartzen ez ditugunean? Zer gerta liteke egoera horrek bere horretan jarraitzen badu?

- Irtenbide osatugabeak diseinatzea.
- Dauden desberdintasunak erreproduzitzea.
- Zenbait talderen beharrak alde batera uztea.
- Erabakien zilegitasuna murriztea.
- Pertsona batzuentzat nahi gabeko oztopoak sortzea.

ZEIN GJH AGERTZEN DIRA?

- GJH 5. Emakumeen eta gizonen parte-hartze osoa eta eraginkorra sustatzen du erabakiak hartzeko prozesuetan.
- GJH 10. Talde guztiek ordezkaritzarako eta parte-hartzerako benetako aukerak dituztela bermatzea du helburu.
- GJH 16. Erakunde eta erabakiak hartzeko prozesu inklusiboak, parte-hartzaileak eta ordezkaritzazkoak sustatzen ditu.
- GJH 17. Erakunde eta erabakiak hartzeko prozesu inklusiboak, parte-hartzaileak eta ordezkaritzazkoak sustatzen ditu.

Genero ikuspegia: Hausnartu nork parte hartzen duen normalean erabakiak hartzeko espazioetan eta nork kanpoan uzten dituen. Aztertu nola muga ditzaketen emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunek ordezkaritza, eragina eta lidergo-postuetarako sarbidea.

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
asociación moviendote
por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez

Metodologia-gomendioa

Hausnarketa irekietan landutako gomendioak oinarri gisa balioko dute taldearen azken proposamenak osatzeko.

Proiektuaren azken produktua

ESCENARIODS tailerraren amaierako jarduera gisa, **GJH Eszenatoki Bildumarekin**n egindako lanaren ondoren, parte-hartzaileek elkarrekin gomendio multzo bat garatuko dute ingurune jasangarriagoak, inklusiboagoak eta bidezkoagoak sustatzeko helburuarekin.

Gomendio hauek aztertutako eszenatokietatik lortutako ikuspegi nagusiak jasoko dituzte eta gai hauetan antola daitezke:

- Kontsumo arduratsua.
- Mugikortasun jasangarria.
- Genero berdintasuna.
- Komunitatearen parte-hartzea.
- Teknologiaren erabilera arduratsua.
- Arreta eta erantzukizun partekatua.
- Ingurumenaren babesa.

Azken dokumentuak saioetan lortutako ikuspegiak eguneroko bizitzan, baita elkarteetan, hezkuntza-erakundeetan edo komunitate-espazioetan ere aplika daitezkeen ekintza zehatzetan bihurtzen lagunduko du.

Gomendatutako materialak

Parte-hartze aktiboa, hausnarketa kritikoa eta eguneroko bizipenen zein Garapen Jasangarrirako Helburuen arteko lotura errazteko, honako laguntza-material hauek eskura izatea gomendatzen da:

1. GJH betaurrekoak (ebakigarriak) (1. eranskina)

Jardueren hasieran erabiltzen den elementu sinbolikoa, proiektuaren funtsezko kontzeptua irudikatzeko: "GJH betaurrekoak jartzea"; hau da, errealitatea ikuspegi kontzienteago eta konprometituago batetik aztertzen ikastea. Erabilerak:

- "Stop pilotu automatikoa" metodologia aurkeztea.
- Arazoak eta aukerak jasangarritasunaren ikuspegitik identifikatzea.
- Eguneroko egoeren eta GJH-en (Helburu Globalak / Garapen Jasangarrirako Helburuak) arteko loturak sustatzea.
- Talde-jardueretan eta amaierako aurkezpenetan laguntza bisual gisa balio izatea.

2. "Nire azken konpromisoa" fitxa (2. eranskina)

Norberak hausnartzeko eta prozesua ixteko tresna. Honen bidez, parte-hartzaile bakoitzak ekintza zehatz bat identifikatzen du, tailerraren ondoren bere bizitza pertsonal, sozial, hezkuntza-arloko edo profesionalean txertatzeko konpromisoa hartuz. Erabilerak:

- Ikasitakoa eguneroko bizitzara eramaten laguntzea.
- Konpromiso errealistak eta lorgarriak zehaztea.
- Aldaketaren eragile gisa, norberaren erantzukizuna indartzea.
- Ikaskuntza-prozesuaren ebaluazio kualitatiboa erraztea.

3. "Ikuspegi-taula" (Vision Board) sortzeko materialak

- Kartoia edo paper-orri handiak (paper-erroilua).
- Aldizkariak eta egunkariak, irudiak eta mezuak mozteko.
- Guraizeak eta kola.
- Errotuladoreak, koloretako arkatzak eta margoak.
- Ohar itsaskorrak (Post-it motakoak) edo txartel itsaskorrak.
- GJH-ekin (Helburu Globalak) lotutako pegatinak edo ikonoak.
- Garapen Jasangarrirako 17 Helburuak jasotzen dituzten material inprimatuak.

Erabilerak:

- Ikaskuntza bisuala eta sortzailea sustatzea.
- Talde-lana bultzatzea.
- Ideiak, emozioak eta proposatutako ekintzak adieraztea erraztea.
- Eguneroko bizitzako hainbat arlotan 2030 Agendari nola lagundu daitekeen azaltzen duen ikuspegi partekatu bat eraikitzea.

Sonsoles de la Rica Pérez

Metodologia-gomendioa

Proposatzen da:

- **GJH betaurrekoak hasieran**
- **ikuspegi-taula esplorazio fasean eta proposamenen eraikuntza kolektiboan**
- **"Nire azken konpromisoa" fitxa itxiera gisa**

Aplikazio-ziklo honek ibilbide osoa sustatuko du, sentsibilizaziotik ekintza konkretuen definiziora arte, Garapen Iraunkorreko Helburuak eta inor atzean ez uzteko printzipioa betetzen laguntzeko.

1. eranskina. GJH betaurrekoak (ebakitzekoak)

Sonsoles de la Rica Pérez

NIRE AZKEN KONPROMISOA

Aste honetan, nire GJH betaurrekoak jarriko ditut...

Nire konpromisoa:

- Zein GJH daude lotuta?

- Zeintzuk ari naiz praktikan jartzen?

- Noiz eramango dut hau aurrera?

ESCENARIDS

Eskerrik asko gertuagotik begiratzera ausartzeagatik!

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

asociación moviendote
por la integración y la participación ciudadana

Sonsoles de la Rica Pérez